

การสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป Intention of Main Characters and Minor Characters in Aesop's Fables Book

เยียนถึง หลิว¹ ซัลมาน ดาราฉาย^{2*}

Yanting Liu¹ Salman Darachai^{2*}

¹นักศึกษาลัทธิศาสตร์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสมัยใหม่
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

¹Graduate student in master of arts, Program in Thai language to modern communication,
Faculty of liberal arts, Kasem Bundit University

²สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสมัยใหม่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

²Department of Thai language to modern communication, Faculty of liberal arts,
Kasem Bundit University

*Corresponding author email : salman.dar@kbu.ac.th

วันที่รับ: 10 พฤษภาคม 2566

วันที่แก้ไข: 1 พฤษภาคม 2567

วันที่ตอบรับ: 21 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การสื่อเจตนาของตัวละครเอกในหนังสือนิทานอีสปและ 2) การสื่อเจตนาของตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาษาที่แสดงการสื่อเจตนาจากบทสนทนาของตัวละครในหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานของการวิจัยประยุกต์จากแนวคิดเรื่อง “ชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา” และแนวคิดเรื่อง “การใช้ประโยคแสดงเจตนา” สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคืออัตราส่วนร้อยละ

ผลการวิจัยปรากฏว่า การสื่อเจตนาของตัวละครเอกในหนังสือนิทานอีสปจำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 68.15) การบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.11) และการถามให้ตอบ (ร้อยละ 12.74) ส่วนการสื่อเจตนาของตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปจำแนกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 50.00) การถามให้ตอบ (ร้อยละ 30.51) และการบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.49) นอกจากนี้ งานวิจัยครั้งนี้มีข้อค้นพบว่า ตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปมักสื่อเจตนาประเภทการแจ้งให้ทราบที่เป็นการบอกเล่าการแจ้ง การคาดคะเน การเน้น การสรุป และการอธิบายเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ฟังรับทราบ

คำสำคัญ : การสื่อเจตนา / ตัวละครเอก / ตัวละครประกอบ / นิทานอีสป

Abstract

This research aimed to investigate two specific aspects of intention in Aesop's fables: (1) the intentions of the main characters, and (2) the intentions of the minor characters. Language data were collected from the dialogues of characters featured in the *101 Everlasting Aesop's Fables* book. The conceptual framework for this study was based on two key concepts: the "classification of intentional sentences" and the "usage of intentional sentences." Statistical analysis was conducted using percentages.

The findings revealed that the intentions of the main characters could be categorized into three types, ranked by frequency as follows: informing (68.15%), instructing or commanding (19.11%), and questioning (12.74%). Similarly, the intentions of the minor characters were also classified into three types, ordered by frequency: informing (50.00%), questioning (30.51%), and instructing or commanding (19.49%). Additionally, the results indicated that both the main and minor characters tended to express their intentions to inform by employing various strategies such as contradiction, conjecture, emphasis, conclusion, and explanation to their interlocutors.

Keywords : Intention / Main characters / Minor characters / Aesop's fables

บทนำ

เรื่องที่มีมนุษย์เล่าขานสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นในรูปแบบของนิทานมักเป็นเรื่องที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม ให้แนวทางสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคม และให้คติสอนใจผู้ฟังเพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “ธรรมะและอธรรม” “บุญและบาป” เป็นต้น กล่าวได้ว่า นิทานมีความสำคัญในแง่ที่เป็นเครื่องมือในการสร้างเสริมความรู้ ประสบการณ์ และจินตนาการด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน รวมทั้งช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ให้ข้อคิดและคติเตือนใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในหลาย ๆ ด้าน (วิเชียร เกษประทุม, 2542) นอกจากนี้ นิทานยังมีความสำคัญในแง่ที่ครูใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งช่วยสร้างเสริมพัฒนาการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Wahyuni et al., 2023)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของคำว่า “นิทาน” ไว้ว่า เรื่องที่เล่ากันมา เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) นิทานโดยทั่วไปมีองค์ประกอบ 5 ส่วน ได้แก่ 1) ตัวละคร(character) 2) ฉาก (setting) 3) โครงเรื่อง (plot) 4) ปัญหาและการแก้ปัญหา (problem and solution) และ 5) คติธรรม (moral lesson) (Estuaria, 2020) ทั้งนี้ นิทานที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงแพร่หลายมากที่สุดเรื่องหนึ่งของโลกคือนิทานอีสป ซึ่งเป็นเรื่องเล่าของชาวกรีกโบราณที่ชื่อ “อีสป” โดยเรื่องเล่าของเขามีความเป็นมาตามที่ รัตนา คชนาท (2559) กล่าวไว้ดังนี้

“นิทานที่อีสปเล่าได้รับการถ่ายทอดเรื่อยมาแบบปากต่อปากภายหลังได้มีผู้รวบรวมจดบันทึกไว้เป็นภาษาละติน ค.ศ. 1400 นักบวชชื่อ แมกซิมุส ฟลานูเตส ได้แปลเป็นภาษาอังกฤษโดยให้ชื่อว่า “นิทานอีสป” (Aesop’s Fables) นับจากนั้นนิทานอีสปจึงถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วยุโรป ค.ศ. 1700 ลา ฟองแตน นักเล่านิทานชาวฝรั่งเศสผู้มีชื่อเสียงได้ดัดแปลงนิทานอีสปนำมาเล่าใหม่จนแพร่หลายไปทั่วโลก แม้เนื้อเรื่องจะถูกปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคมแต่ละประเทศแต่คติและข้อคิดเดิมของอีสปก็ยังคงอยู่”

ความเป็นมาของนิทานอีสปดังกล่าวข้างต้นคัดลอกมาจากส่วนหนึ่งของประวัติของอีสปในหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” (รัตนา คชนาท, 2559) ซึ่งเป็นหนังสือที่มีความโดดเด่นโดยได้รับรางวัล 100 หนังสือดี เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ในปี พ.ศ. 2555 จัดโดยสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และเป็นหนังสือที่ได้รับรางวัล 108 หนังสือดี เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหน้าต่างแห่งโอกาสวัย 6-9 ปี ในปี พ.ศ. 2556 จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) หนังสือเล่มนี้จัดพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2549 จนถึงการจัดพิมพ์ครั้งล่าสุดคือครั้งที่ 27 ในปี พ.ศ. 2559 ถือว่าเป็นหนังสือที่มีศิลปะในการเขียนที่ดี มีความไพเราะ อ่านแล้วสนุก สะเทือนอารมณ์ กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เข้าใจชีวิตและสังคม เนื้อหา ท่วงทำนอง ภาพประกอบตอบสนองกลุ่มอายุผู้อ่าน ตัวละครมีความเชื่อมโยงกับผู้อ่าน ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนสามารถซึมซับข้อคิดในการใช้ชีวิตได้ง่าย และอ่านไม่เบื่อ (ผู้วิจัยนำเสนอย่อหน้านี้เพื่อแสดงความโดดเด่นและลักษณะพิเศษของหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้)

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ในหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” มีลักษณะการใช้ภาษาที่น่าสนใจประการหนึ่ง ได้แก่ การใช้ประโยคเพื่อสื่อเจตนาของตัวละคร โดยเจตนาในที่นี้หมายถึง ความตั้งใจความจงใจความมุ่งหมาย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2565) การศึกษาประโยคที่สื่อเจตนาสามารถกระทำได้โดยใช้แนวคิดต่าง ๆ อาทิ แนวคิดเรื่องชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา (ราตรี ชันวารขร และ อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล, 2552) ที่แบ่งประโยคตามเจตนาไว้ 9 ประเภท ได้แก่ ประโยคบอกให้ทราบ ประโยคเสนอแนะ ประโยคสั่ง ประโยคห้าม ประโยคชักชวน ประโยค

คู่ ประโยคขอร้อง ประโยคคาดคะเน และประโยคถาม และแนวคิดเรื่องการใช้ประโยคแสดงเจตนา (นววรรณ พันธุมธธา, 2559) ที่แบ่งประโยคแสดงเจตนาออกเป็น 3 ประเภท คือประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ การใช้ประโยคเพื่อสื่อเจตนาของตัวละครในนิทานอาจพิจารณาในแง่ของกลวิธีที่ผู้เขียนใช้สื่อเจตนาต่าง ๆ ของตัวละคร เช่น การถาม การขอร้อง การบอกให้ทราบ การชักชวน และการคาดคะเน ข้อความที่แสดงการสื่อเจตนาของตัวละครเอก (กบ นกกระทา ชายตัดไม้ และหมาป่า) และตัวละครประกอบ (นกอินทรี) ในหนังสือนิทานอีสปมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

(ก) กบ “โปรดส่งเจ้านายที่เก่งกว่านี้มาให้พวกเราด้วยเถิด” (รัตนา คชนาท, 2559)

(ข) นกกระทา “คงเป็นเพราะเราไม่ใช่พวกเดียวกับไก่ชน จึงถูกรังแกอยู่อย่างนี้” (รัตนา คชนาท, 2559)

(ค) ชายตัดไม้ “ขวานเล่มนี้ไม่ใช่ของข้าพเจ้าหรอก” (รัตนา คชนาท, 2559)

(ง) หมาป่า “ข้าไม่สบายนะ จึงต้องนอนพัก อีกไม่นานก็คงจะหายดี” (รัตนา คชนาท, 2559)

(จ) นกอินทรี “เจ้าจะบินได้ยังไง” (รัตนา คชนาท, 2559)

ตัวอย่าง (ก) แสดงให้เห็นการสื่อเจตนาประเภทการขอร้อง โดยมีตัวบ่งชี้คือคำกริยานำคำว่า “โปรด” และคำบอกมาลา คำว่า “เถิด” ตัวอย่าง (ข) แสดงให้เห็นการสื่อเจตนาประเภทการคาดคะเน โดยมีตัวบ่งชี้คือคำช่วยกริยา คำว่า “คง” ส่วนตัวอย่าง (ค) แสดงให้เห็นการสื่อเจตนาประเภทการแย้ง ตัวบ่งชี้ในตัวอย่างนี้คือคำบอกมาลา คำว่า “หรอก” สำหรับตัวอย่าง (ง) แสดงให้เห็นการสื่อเจตนาประเภทการอธิบาย ตัวบ่งชี้คือคำบอกมาลา คำว่า “นะ” และตัวอย่าง (จ) แสดงให้เห็นการสื่อเจตนาประเภทการถาม รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้คือคำที่มีความหมายแสดงการถาม คำว่า “ยังไง” สรุปได้ว่า รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้การสื่อเจตนาของตัวละครในตัวอย่างเหล่านี้ ได้แก่ คำกริยานำ คำบอกมาลา คำช่วยกริยา และคำที่มีความหมายแสดงการถาม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการสื่อเจตนาของตัวละครเอก และตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปพบว่า มีการศึกษาวิจัยที่เป็นผลงานร่วมสมัย เช่น งานวิจัยเรื่อง “วัจนกรรมในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติระหว่าง พ.ศ. 2510-2550” (อัจฉราพร ไครบุตร และ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2559) งานวิจัยเรื่อง “กลวิธีการสื่อความหมายในบทโฆษณาที่อยู่อาศัยทางโทรทัศน์” (ศิริรัตน์ ศิริเพ็ญ, 2560) งานวิจัยเรื่อง “หน่วยกรรมในประโยคที่แสดงเจตนาต่าง ๆ จากวรรณกรรมเรื่องเจ้าชายน้อย” (วิภาวิรัตนกุลและจอมขวัญสุพินันท์, 2561) และงานวิจัยเรื่อง “เจตนาในการสื่อสารที่สะท้อนผ่านถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีลักษณะเหนือหน่วยเสียงด้านทำนองเสียงที่มีลักษณะทำนองเสียงขึ้น” (จอมขวัญ สุพินันท์, 2563) (ผลการวิจัยโดยสังเขปของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้นแสดงไว้แล้วในหัวข้ออภิปรายผลการวิจัยโดยไม่ได้กล่าวซ้ำอีกในย่อหน้านี้เพื่อให้บทความมีจำนวนหน้าตามที่วารสารกำหนด ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอวรรณกรรม

ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้เนื่องจากมีเนื้อหาที่สัมพันธ์กับการสื่อเจตนา การสื่อความหมาย และวัจนกรรม)

จากรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญและความเป็นมาของนิทานอีสป รวมทั้งการสื่อเจตนาของตัวละครในนิทาน ผู้วิจัยมีคำถามในการวิจัยครั้งนี้ว่า การสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปแบ่งเป็นกี่ประเภท แต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร และมีความถี่ในการปรากฏมากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามดังกล่าวข้างต้น โดยมีวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสื่อเจตนาของตัวละครเอกในหนังสือนิทานอีสป
2. เพื่อศึกษาการสื่อเจตนาของตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัย ได้แก่ หนังสือนิทานอีสปที่มีการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบ การสื่อเจตนาดังกล่าวปรากฏในบทสนทนาที่อยู่ในเครื่องหมายอัฒประกาศ ซึ่งเป็นเครื่องหมายวรรคตอนรูปดังนี้ “ ” ใช้สำหรับเขียนคร่อมคำหรือข้อความ เพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความนั้นเป็นคำพูดการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive random sampling) (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2557) โดยคัดเลือกหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” (รัตนาคชนาท, 2559) ซึ่งมีคุณลักษณะโดดเด่น 3 ประการ ได้แก่ 1) ได้รับรางวัล 100 หนังสือดีเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี พ.ศ. 2555 จัดโดยสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) 2) ได้รับรางวัล 108 หนังสือดีเพื่อสร้างเสริมการพัฒนาหน้าต่างแห่งโอกาสวัย 6-9 ปี ประจำปี พ.ศ. 2556 จัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ 3) เป็นหนังสือที่จัดพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทยต่อเนื่องกันหลายครั้ง โดยครั้งล่าสุดคือครั้งที่ 27 ในปี พ.ศ. 2559 ส่วนการจัดพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ.2549 หนังสือนิทานดังกล่าวมีนิทานจำนวนทั้งสิ้น 101 เรื่อง ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะนิทานที่มีบทสนทนาเท่านั้นซึ่งมีจำนวน 90 เรื่อง (ร้อยละ 89.10)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ ตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป และมีตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ การสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง “การสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป” แนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานของการวิจัย ได้แก่ แนวคิดเรื่อง “ชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา” (ราตรี อินวาช และ อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล, 2552) และแนวคิดเรื่อง “การใช้ประโยคแสดงเจตนา” (นวรรณ พันธุเมธา, 2559) ส่วนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานร่วมสมัย เช่น งานวิจัยเรื่อง “หน่วยกรรมในประโยคที่แสดงเจตนาต่าง ๆ จากวรรณกรรมเรื่องเจ้าชายน้อย” (วิภาวี รัตนานุกูล และ จอมขวัญ สุทธินนท์, 2561) และงานวิจัยเรื่อง “เจตนาในการสื่อสารที่สะท้อนผ่านถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีลักษณะเหนือหน่วยเสียงด้านทำนองเสียงที่มีลักษณะทำนองเสียงขึ้น” (จอมขวัญ สุทธินนท์, 2563)

2. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive random sampling) (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2557) โดยคัดเลือกหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” (รัตนา คชนาท, 2559) เนื่องจากหนังสือนิทานเล่มนี้มีคุณลักษณะโดดเด่นตามที่กล่าวถึงแล้วในหัวข้อขอบเขตการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” ดำเนินการเก็บข้อมูลภาษาที่แสดงให้เห็นการสื่อเจตนาจากบทสนทนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบ ซึ่งปรากฏในเครื่องหมายอัฒภาค “ ” โดยบทสนทนาที่อยู่ในเครื่องหมาย “ ” ให้นับเป็น 1 ข้อความ เช่น “โปรดส่งเจ้านายที่เก่งกว่านี้มาให้พวกเราด้วยเถิด” (รัตนา คชนาท, 2559) และ “พวกเจ้านายจะหยุดพักแล้วมาร้องเพลงกับข้าดีกว่านะ” (รัตนา คชนาท, 2559) ทั้งนี้ นิทานในหนังสือ “101 อมตะนิทานอีสป” มีจำนวนทั้งสิ้น 101 เรื่อง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนิทานเฉพาะเรื่องที่มีบทสนทนาเท่านั้น ซึ่งมีจำนวน 90 เรื่อง (ร้อยละ 89.10) ส่วนเรื่องที่ไม่มีบทสนทนามีจำนวน 11 เรื่อง (ร้อยละ 10.89) รวมบทสนทนาที่เก็บรวบรวมได้จำนวนทั้งสิ้น 177 ข้อความ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลภาษาที่แสดงการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปโดยมีกรอบแนวคิดที่ใช้เป็นพื้นฐานของการศึกษา ได้แก่ แนวคิดเรื่อง “ชนิดของประโยคที่แบ่งตามเจตนา” (ราตรี อินวาช และ อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล, 2552) ที่จำแนกประโยคตามเจตนาของผู้พูดในการสื่อสารได้ 9 ประเภท ได้แก่ 1) ประโยคบอกให้ทราบ 2) ประโยคเสนอ

แนะ 3) ประโยคสั่ง 4) ประโยคห้าม 5) ประโยคชักชวน 6) ประโยคขู่ 7) ประโยคขอร้อง 8) ประโยค
คาดคะเน และ 9) ประโยคถาม และแนวคิดเรื่อง “การใช้ประโยคแสดงเจตนา” (นววรรณ พันธุมธา,
2559) ซึ่งกล่าวถึงประโยคที่แสดงเจตนาของผู้พูดไว้ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ประโยคแจ้งให้ทราบ
2) ประโยคถามให้ตอบ และ 3) ประโยคบอกให้ทำ

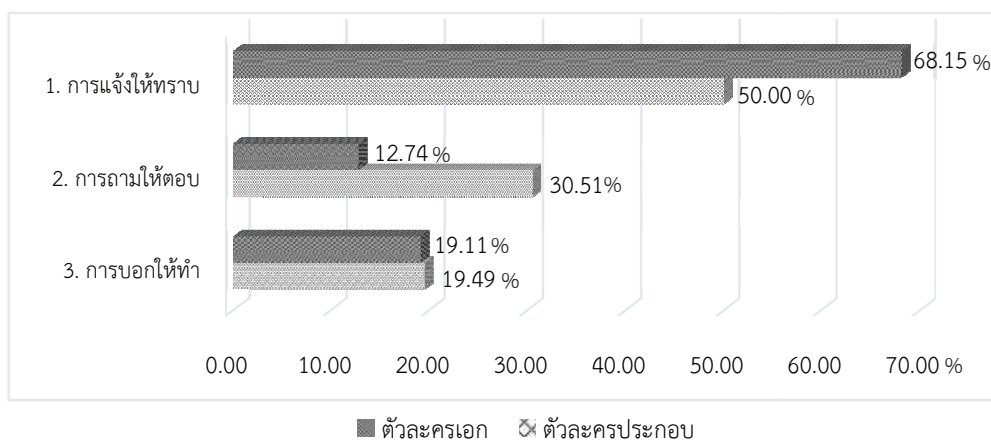
2. ผู้วิจัยนับความถี่ของการสื่อเจตนาประเภทต่าง ๆ ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ การถามให้ตอบ
และการบอกให้ทำ เพื่อคำนวณค่าร้อยละของการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบ
ในหนังสือนิทานอีสป ทั้งนี้ ตัวละครเอก (Main character) เป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญที่สุด
ในการดำเนินเรื่องและเป็นศูนย์กลางของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง ส่วนตัวละครประกอบ
(Minor character) เป็นตัวละครที่มีบทบาทรองลงไปจากตัวละครเอกโดยทั่วไป ตัวละครประกอบ
จะสร้างเสริมความโดดเด่นให้ตัวละครเอกและทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครเอกดำเนินไปสู่
จุดสิ้นสุดของเรื่อง เช่น นิทานอีสปเรื่อง “ราชสีห์กับหนู” มีตัวละครเอกคือ “ราชสีห์” และตัวละคร
ประกอบคือ “หนู” ส่วนนิทานอีสปเรื่อง “เต่ากับนกอินทรี” มีตัวละครเอกคือ “เต่า” และตัวละคร
ประกอบคือ “นกอินทรี”

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลภาษาพบว่า การสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบ
ในหนังสือนิทานอีสปสามารถจำแนกเป็น 3 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจาก
มากไปน้อย ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ การถามให้ตอบและการบอกให้ทำ ดังข้อมูลในตารางและภาพ
ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป

การสื่อเจตนา	ตัวละครเอก		ตัวละครประกอบ		รวม	
	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
1. การแจ้งให้ทราบ	107	68.15	59	50.00	166	60.37
1.1 การบอกเล่า	66	42.04	35	29.66	101	36.73
1.1.1 การบอกเล่าที่มี เนื้อความปฏิเสธ	50	31.85	29	24.58	79	28.73
1.1.2 การบอกเล่าที่มี เนื้อความรับรอง	16	10.19	6	5.08	22	8.00
1.2 การคาดคะเน	14	8.92	10	8.47	24	8.73
1.3 การแย้ง	14	8.92	9	7.63	23	8.36
1.4 การเน้น	6	3.82	4	3.39	10	3.64
1.5 การสรุป	4	2.55	1	0.85	5	1.82
1.6 การอธิบาย	3	1.91	-	-	3	1.09
2. การถามให้ตอบ	20	12.74	36	30.51	56	20.37
2.1 การถามเนื้อความ	14	8.92	21	17.80	35	12.73
2.2 การถามให้ตอบรับ หรือปฏิเสธ	6	3.82	15	12.71	21	7.64
3.การบอกให้ทำ	30	19.11	23	19.49	53	19.26
3.1 การขอร้อง	14	8.92	9	7.63	23	8.36
3.2 การสั่ง	9	5.73	9	7.63	18	6.55
3.3 การเสนอแนะ	4	2.55	2	1.69	6	2.18
3.4 การขู่	2	1.27	2	1.69	4	1.45
3.5 การห้าม	1	0.64	1	0.85	2	0.72
รวม	157	100.00	118	100.00	275	100.00

แผนภูมิที่ 1 ร้อยละของการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นภาพรวมว่า การสื่อเจตนาที่ปรากฏใช้มากที่สุดในหนังสือนิทานอีสป คือการแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 60.36) รองลงมาคือการถามให้ตอบ (ร้อยละ 20.36) และการบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.26) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าร้อยละของการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในภาพที่ 1 พบว่าตัวละครเอกสื่อเจตนาประเภทการแจ้งให้ทราบมากที่สุด (ร้อยละ 68.15) สอดคล้องกับตัวละครประกอบที่สื่อเจตนาประเภทการแจ้งให้ทราบมากที่สุด (ร้อยละ 50.00) เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ตัวละครเอกสื่อเจตนาประเภทการบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.11) และการถามให้ตอบ (ร้อยละ 12.74) มากเป็นอันดับที่สองและอันดับที่สาม ตามลำดับ ในทางกลับกันตัวละครประกอบสื่อเจตนาประเภทการถามให้ตอบ (ร้อยละ 30.51) และการบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.49) มากเป็นอันดับที่สองและอันดับที่สาม ตามลำดับการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสื่อเจตนาของตัวละครเอกในหนังสือนิทานอีสป

การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการสื่อเจตนาของตัวละครเอกสามารถจำแนกเป็น 3 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 68.15) การบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.11) และการถามให้ตอบ (ร้อยละ 12.74) การแจ้งให้ทราบหมายถึง การบอกกล่าว แนะนำ หรือชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ฟังรับรู้ การแจ้งให้ทราบของตัวละครเอกแบ่งเป็น 6 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การบอกเล่า (ร้อยละ 36.73) การคาดคะเน (ร้อยละ 8.73) การแย้ง (ร้อยละ 8.36) การเน้น (ร้อยละ 3.64) การสรุป (ร้อยละ 1.82) และการอธิบาย (ร้อยละ 1.09) ส่วนการบอกให้ทำ หมายถึง การกล่าวข้อความเพื่อให้ผู้ฟังปฏิบัติตามความต้องการของผู้พูดการบอกให้ทำของตัวละครเอกแบ่งเป็น 5 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่การขอร้อง (ร้อยละ 46.67) การสั่ง (ร้อยละ 30.00) การเสนอแนะ (ร้อยละ 13.33) การขู่ (ร้อยละ 6.67) และการห้าม (ร้อยละ 3.33) สำหรับการถามให้ตอบ หมายถึง การกล่าววาทะเพื่อให้ได้คำตอบจากผู้ฟัง การถามให้ตอบของตัวละครเอกแบ่งเป็น 2 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การถามเนื้อความ (ร้อยละ 70.00) และการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (ร้อยละ 30.00) การสื่อเจตนาของตัวละครเอกมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

- (1) นกเหยี่ยว: “ข้าไม่เคยทำร้ายท่านเลย” (รัตนา คชนาท, 2559: 101)
- (2) กวาง: “ข้าแก่งก้านนี้ต่างหากที่จะพาให้รอดชีวิต” (รัตนา คชนาท, 2559: 34)
- (3) หม่าจิ้งจอก: “รีบดึงข้าขึ้นไปก่อนเถอะ” (รัตนา คชนาท, 2559: 17)
- (4) แม่ปู: “เดินให้ตรงทางสี่ จะได้หากินเร็ว ๆ” (รัตนา คชนาท, 2559: 55)
- (5) ราชสีห์: “เจ้ารู้วิธีแบ่งเนื้อได้อย่างไร” (รัตนา คชนาท, 2559: 49)

ตัวอย่างที่ (1) แสดงให้เห็นการแจ้งให้ทราบของนกเหยี่ยวซึ่งเป็นตัวละครเอก รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ของการแจ้งให้ทราบ ได้แก่ คำปฏิเสธ คำว่า “ไม่” ซึ่งปรากฏหน้าคำบ่งเวลา คำว่า “เคย” การแจ้งให้ทราบในตัวอย่างนี้เป็นการบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ (2) แสดงให้เห็นว่า กวางเป็นตัวละครเอกที่สื่อเจตนาประเภทการแจ้งให้ทราบ รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้คือคำบอกมาลา คำว่า “ต่างหาก” ที่ปรากฏต่อจากคำชี้เฉพาะ คำว่า “นี่” การแจ้งให้ทราบในตัวอย่างนี้จัดอยู่ในประเภทการแย้ง

ตัวอย่างที่ (3) แสดงให้เห็นว่า ตัวละครเอกคือหมาจิ้งจอกสื่อเจตนาประเภทการบอกให้ทำ รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “เถอะ” ที่ปรากฏหลังคำบอกลำดับ คำว่า “ก่อน” การบอกให้ทำในตัวอย่างนี้จัดอยู่ในประเภทการขอร้อง

ตัวอย่างที่ (4) เป็นการสื่อเจตนาประเภทการบอกให้ทำของตัวละครเอกคือแม่ปู รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้คือคำบอกมาลา คำว่า “สิ” ที่ปรากฏหลังคำนามสามัญ คำว่า “ทาง” การบอกให้ทำในที่นี้จัดอยู่ในประเภทการสั่ง

ตัวอย่างที่ (5) แสดงให้เห็นว่า ราชสีห์สื่อเจตนาประเภทการถามให้ตอบในลักษณะของการถามเนื้อความ ตัวบ่งชี้ในตัวอย่างนี้ ได้แก่ คำแสดงการถาม คำว่า “ยังไง” ที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงอาการ คำว่า “ได้”

2. การสื่อเจตนาของตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป

การสื่อเจตนาของตัวละครประกอบสามารถจำแนกได้ 3 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อยคือ การแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 50.00) การถามให้ตอบ (ร้อยละ 30.51) และการบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.49) การแจ้งให้ทราบหมายถึงการบอกกล่าว แนะนำ หรือชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ฟังรับรู้ การแจ้งให้ทราบของตัวละครประกอบแบ่งเป็น 5 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การบอกเล่า (ร้อยละ 59.32) การคาดคะเน (ร้อยละ 16.95) การแย้ง (ร้อยละ 15.25) การเน้น (ร้อยละ 6.78) และการสรุป (ร้อยละ 1.69) ส่วนการสื่อเจตนาประเภทการถามให้ตอบ หมายถึง การกล่าววาจาเพื่อให้ได้คำตอบจากผู้ฟัง การถามให้ตอบของตัวละครประกอบแบ่งเป็น 2 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การถามเนื้อความ (ร้อยละ 58.33) และการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (ร้อยละ 41.67) นอกจากนี้การสื่อเจตนาประเภทการบอกให้ทำ หมายถึง การกล่าวข้อความเพื่อให้ผู้ฟังปฏิบัติตามความต้องการของผู้พูด การบอกให้ทำของตัวละครประกอบจำแนกได้ 5 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย คือ การขอร้อง (ร้อยละ 39.13) การสั่ง (ร้อยละ 39.13) การเสนอแนะ (ร้อยละ 8.70) การห้าม (ร้อยละ 8.70) และการขู่ (ร้อยละ 4.34) การสื่อเจตนาของตัวละครประกอบมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

(6) เม่น: “ข้าจะไล่เหลือบพวกนี้ให้แน่” (รัตนา คชนาท, 2559)

(7) คนเลี้ยงแกะ: “เจ้านกตัวนี้คงคิดว่าตัวเองเป็นนกอินทรีละสิ” (รัตนา คชนาท, 2559)

(8) แม่ฮ่องอ่าง: “ตัวใหญ่เท่านี้ใหม่?” (รัตนา คชนาท, 2559)

(9) เทวดา: “จงทนอยู่กับนายที่พวกเจ้าอยากได้ต่อไป” (รัตนา คชนาท, 2559)

(10) แพะ: “ถ้าเจ้าเข้ามาข้าชีวิตเจ้าต้องแตกแน่!” (รัตนา คชนาท, 2559)

ตัวอย่างที่ (6) แสดงให้เห็นตัวละครประกอบคือเม่นที่สื่อเจตนาประเภทการแจ้งให้ทราบ รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ในตัวอย่างนี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “นะ” ที่ปรากฏหลังคำกริยาแสดงอาการคำว่า “ให้” การแจ้งให้ทราบดังกล่าวข้างต้นจัดเป็นการบอกเล่าที่มีเนื้อความรับรอง

ตัวอย่างที่ (7) คือการแจ้งให้ทราบของคนเลี้ยงแกะซึ่งเป็นตัวละครประกอบ ตัวอย่างนี้มีรูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่คำบอกความเห็น คำว่า “คง” และคำบอกมาลา คำว่า “ละสิ” ซึ่งปรากฏในโครงสร้างภาษา “คง...ละสิ” ในข้อความว่า “เจ้านกตัวนี้คงคิดว่าตัวเองเป็นนกอินทรีละสิ” การแจ้งให้ทราบดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทการคาดคะเน

ตัวอย่างที่ (8) แสดงให้เห็นว่า แม่ฮ่องอ่างซึ่งเป็นตัวละครประกอบสื่อเจตนาประเภทการถามให้ตอบ รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ได้แก่ คำบอกการถาม คำว่า “ใหม่” ที่ปรากฏหลังคำชี้เฉพาะคำว่า “นี้” การถามให้ตอบในตัวอย่างนี้เป็นการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ

ตัวอย่างที่ (9) เป็นการสื่อเจตนาของตัวละครประกอบคือเทวดา การสื่อเจตนาในตัวอย่างนี้จัดเป็นการสั่งโดยมีตัวบ่งชี้ได้แก่ คำบอกการสั่ง คำว่า “จง” ซึ่งปรากฏหน้าคำกริยาแสดงอาการ คำว่า “ทนอยู่”

ตัวอย่างที่ (10) แสดงให้เห็นการบอกให้ทำของแพะซึ่งเป็นตัวละครประกอบ รูปภาษาที่เป็นตัวบ่งชี้ในตัวอย่างนี้คือคำเชื่อมบอกเหตุที่เป็นเงื่อนไข คำว่า “ถ้า” ซึ่งปรากฏหน้าคำบอกบุรุษที่ 2 คำว่า “เจ้า” การบอกให้ทำในที่นี้จัดอยู่ในประเภทการขู่

สรุปผลการวิจัย

1. การสื่อเจตนาของตัวละครเอกในหนังสือนิทานอีสป

การสื่อเจตนาของตัวละครเอกจำแนกเป็น 3 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 68.15) การบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.11) และการถามให้ตอบ (ร้อยละ 12.74) ดังนี้

1.1 การแจ้งให้ทราบจำแนกเป็น 6 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การบอกเล่า (ร้อยละ 42.04) การคาดคะเน (ร้อยละ 8.92) การแจ้ง

(ร้อยละ 8.92) การเน้น (ร้อยละ 3.82) การสรุป (ร้อยละ 2.55) และการอธิบาย (ร้อยละ 1.91) การบอกเล่าแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ การบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธ (ร้อยละ 31.85) และการบอกเล่าที่มีเนื้อความรับรอง (ร้อยละ 10.19) การบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธมีรูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำปฏิเสธ คำว่า “ไม่” ส่วนการบอกเล่าที่มีเนื้อความรับรองมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “ละ” “นะ” การคาดคะเนมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกความเห็น คำว่า “คง” “อาจ” การแย้งมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “หรอก” “ต่างหาก” “ต่างหากละ” การเน้นมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “แหละ” การสรุปมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “นะสิ” และการอธิบายมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “นะ”

1.2 การบอกให้ทำ จำแนกเป็น 5 ประเภทเรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การขอร้อง (ร้อยละ 8.92) การสั่ง (ร้อยละ 5.73) การเสนอแนะ (ร้อยละ 2.55) การขู่ (ร้อยละ 1.27) และการห้าม (ร้อยละ 0.64) การขอร้องมีรูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “เถอะ” และถ้อยคำที่มีความหมายแสดงการขอร้อง ได้แก่ “ช่วยด้วย” “ช่วย...สิ” “ช่วย...ที” “ช่วย...เถอะ” “โปรด...ด้วยเถิด” “โปรด...ด้วยเถอะ” “ขอ...หน่อยสิ” “ขอ...นะ” การสั่งมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “สิ” และคำบอกความเห็น คำว่า “ต้อง” การเสนอแนะมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกความเห็น คำว่า “ควร” และคำกริยาแสดงอาการ คำว่า “ลอง” รวมทั้งคำกริยาแสดงอาการคำว่า “ลอง” ที่ปรากฏร่วมกับคำบอกมาลา คำว่า “สิ” ในโครงสร้างภาษา “ลอง...สิ” การขู่มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำเชื่อมบอกเหตุที่เป็นเงื่อนไข คำว่า “ถ้า” และการห้ามมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำบอกการห้าม คำว่า “อย่า”

1.3 การถามให้ตอบ จำแนกเป็น 2 ประเภทเรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การถามเนื้อความ (ร้อยละ 8.92) และการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (ร้อยละ 3.82) การถามเนื้อความมีรูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่ ถ้อยคำที่มีความหมายแสดงการถาม ได้แก่ “ทำไม...ละ” “อะไร...ละ” “ยังงี้” “ไหนนะ” “อะไร” “ใคร” “ทำไม” “เมื่อไหร่” และการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำแสดงการถาม คำว่า “ разве” “หรือ” “หรือไง” “รีไร” “รีเปล่า”

2. การสื่อเจตนาของตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสป

การสื่อเจตนาของตัวละครประกอบสามารถจำแนกเป็น 3 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การแจ้งให้ทราบ (ร้อยละ 50.00) การถามให้ตอบ (ร้อยละ 30.51) และการบอกให้ทำ (ร้อยละ 19.49) ดังนี้

2.1 การแจ้งให้ทราบจำแนกเป็น 5 ประเภท เรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อย ได้แก่ การบอกเล่า (ร้อยละ 29.66) การคาดคะเน (ร้อยละ 8.47) การแย้ง

(ร้อยละ 7.63) การเน้น (ร้อยละ 3.39) และการสรุป (ร้อยละ 0.85) การบอกเล่าแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่การบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธ (ร้อยละ 24.58) และการบอกเล่าที่มีเนื้อความรับรอง (ร้อยละ 5.08) การบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธมีรูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้ได้แก่คำปฏิเสธ คำว่า “ไม่” และการบอกเล่าที่มีเนื้อความรับรองมีตัวบ่งชี้ได้แก่คำบอกมาลา คำว่า “ละ” “นะ” ส่วนการคาดคะเนมีตัวบ่งชี้ได้แก่คำบอกความเห็น คำว่า “คง” “อาจ”การแย้งมีตัวบ่งชี้ได้แก่คำบอกมาลา คำว่า “หรอก” “ต่างหาก” “ต่างหากละ” การเน้นมีตัวบ่งชี้ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “แหละ” และการสรุปมีตัวบ่งชี้ได้แก่ คำบอกมาลา คำว่า “นะสิ”

2.2 การถามให้ตอบจำแนกเป็น2ประเภทเรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อยได้แก่การถามเนื้อความ (ร้อยละ 17.80) และการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธ (ร้อยละ 12.71) การถามเนื้อความมีตัวบ่งชี้ ได้แก่ คำแสดงการถาม คำว่า “ยังไง” “อะไร” “ทำไม” “ไหน” “ไหน” “ใคร” และถ้อยคำที่มีความหมายแสดงการถาม ได้แก่ “ทำไม...ละ” “ยังไงละ” “อะไร...นะ” “ทำไมนะ” “ยังไง...ละ” “ใคร...ละ” “ไหน...ละ” ส่วนการถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธมีตัวบ่งชี้ ได้แก่คำแสดงการถาม คำว่า “ไหม” “หรือ” “ใช่ไหมละ” “รี” “หรือไง” “ไหมละ” “รียัง”

2.3 การบอกให้ทำจำแนกเป็น5ประเภทเรียงลำดับตามความถี่ในการปรากฏจากมากไปน้อยได้แก่การขอร้อง (ร้อยละ 7.63) การสั่ง (ร้อยละ 7.63) การเสนอแนะ (ร้อยละ 1.69) การห้าม (ร้อยละ 1.69) และการขู่ (ร้อยละ 0.85) การขอร้องมีรูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้ ได้แก่คำบอกมาลา คำว่า “เถอะ” และถ้อยคำที่มีความหมายแสดงการขอร้อง ได้แก่ “ช่วย...เถอะนะ” “ช่วย...หน่อยสิ” “ช่วย” “โปรด...ด้วยเถิด” “โปรด...เถอะนะ” “โปรด...หน่อย” “เถอะนะ” การสั่งมีตัวบ่งชี้ ได้แก่คำบอกมาลา คำว่า “สิ” “นะ” และคำบอกความเห็น คำว่า “ต้อง” “จง” การเสนอแนะมีตัวบ่งชี้ได้แก่คำบอกความเห็น คำว่า “ควร” และคำกริยาแสดงอาการ คำว่า “ลอง” ที่ปรากฏร่วมกับคำบอกมาลา คำว่า “ซิ” ในโครงสร้างภาษา “ลอง...ซิ”การห้ามมีตัวบ่งชี้ ได้แก่คำบอกการห้าม คำว่า “อย่า” และคำบอกการห้ามที่ปรากฏร่วมกับคำบอกมาลา คำว่า “นะ” ในโครงสร้างภาษา “อย่า...นะ”ส่วนการขู่มีตัวบ่งชี้ ได้แก่คำเชื่อมบอกเหตุที่เป็นเงื่อนไข คำว่า “ถ้า”

อภิปรายผลการวิจัย

การสื่อเจตนาที่ปรากฏใช้มากที่สุดในหนังสือนิทานอีสปคือ การแจ้งให้ทราบประเภทการบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธ สอดคล้องกันทั้งตัวละครเอกและตัวละครประกอบ กล่าวได้ว่า ตัวละครทั้ง 2 ประเภทในหนังสือนิทานอีสปเน้นการแจ้งให้ทราบเพื่อบอกเล่า หรือชี้แจงเรื่องต่าง ๆ ให้ตัวละครอีกฝ่ายรับทราบ โดยเนื้อความของการบอกเล่ามักมีความหมายปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ

ข้อความที่กำลังกล่าวถึง การสื่อเจตนาของตัวละครซึ่งเน้นการบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธจึงเป็นเอกลักษณ์ประการหนึ่งของตัวละครในหนังสือนิทานอีสป เช่น นกเหยี่ยวที่เป็นตัวละครเอกกล่าวว่า “ข้าไม่เคยทำร้ายท่านเลย” (รัตนาคชนาถ, 2559) และพงหนามที่เป็นตัวละครประกอบกล่าวว่า “เจ้าไม่ควรขอความช่วยเหลือจากข้าตั้งแต่แรกแล้ว” (รัตนาคชนาถ, 2559) ทั้งนี้ รูปภาพที่เป็นตัวบ่งชี้ของการบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธ ได้แก่ คำปฏิเสธ คำว่า “ไม่” ซึ่งเป็นรูปภาพเพียงรูปเดียวที่ตัวละครทั้ง 2 ประเภที่ใช้ในการสื่อเจตนาบอกเล่าที่มีเนื้อความปฏิเสธ อย่างไรก็ตาม คำและกลุ่มคำบอกการปฏิเสธอื่น ๆ ในภาษาไทย เช่น “มิ” “ไม่สู้” “หาไม่ได้” ตามแนวคิดของนวรรณพันธุ์เมธา (2559) ไม่พบในผลการวิจัยครั้งนี้ กล่าวได้ว่า การใช้คำปฏิเสธ คำว่า “ไม่” ในหนังสือนิทานอีสปแทนที่จะใช้คำและกลุ่มคำบอกการปฏิเสธอื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้น อาจมีความมุ่งหมายให้ผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชนเข้าใจเจตนาต่าง ๆ ของตัวละครได้โดยง่าย

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า การแจ้งให้ทราบมีความถี่ในการปรากฏมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่อง “เจตนาในการสื่อสารที่สะท้อนผ่านถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีลักษณะเหนือหน่วยเสียงด้านทำนองเสียงที่มีลักษณะทำนองเสียงขึ้น” (จอมขวัญ สุทธินนท์, 2563) ที่พบว่า ถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีทำนองเสียงขึ้นแสดงเจตนาบอกให้ทราบมากที่สุดเช่นกัน เนื่องจากการบอกเล่าในภาษาไทยมักใช้คำลงท้ายที่มีทำนองเสียงขึ้น เช่น คำลงท้ายแสดงทัศนภาวะ คำว่า “ละ” “นะ” “จ้ะ” ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาการสื่อเจตนาของตัวละครเอกและตัวละครประกอบในหนังสือนิทานอีสปที่มีการใช้คำบอกมาลา คำว่า “นะ” ด้วยเช่นกัน เช่น หมาจิ้งจอกที่เป็นตัวละครเอกกล่าวว่า “ข้าว่าเจ้ามีหางมากเกินความจำเป็นนะ” (รัตนาคชนาถ, 2559) และเม่นที่เป็นตัวละครประกอบกล่าวว่า “ข้าจะไล่เลื้อยพวกนี้ให้นะ” (รัตนาคชนาถ, 2559) นอกจากนี้ ผลการศึกษาการสื่อเจตนาของตัวละครในหนังสือนิทานอีสปที่พบการแจ้งให้ทราบ 6 ประเภท ได้แก่ 1) การบอกเล่า 2) การคาดคะเน 3) การแย้ง 4) การเน้น 5) การสรุป และ 6) การอธิบาย ก็แสดงข้อค้นพบที่สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ การศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์ภาษาในแผ่นพับโฆษณาเครื่องสำอางปี พ.ศ. 2551” (เบญจวรรณศรีกุล และคณะ, 2555) ที่พบการใช้ประโยคแจ้งให้ทราบ 3 ประเภท ได้แก่ 1) ประโยคบอกเล่า 2) ประโยคอธิบาย และ 3) ประโยคชี้แนะ การศึกษาเรื่อง “การใช้วัจนกรรมอ้อมของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานตามสถานภาพทางสังคม” (ชุดชลเอดิษฐ์, 2557) ที่พบรูปภาพในการใช้วัจนกรรมอ้อมในประโยคบอกเล่าเพื่อแสดงความรู้สึกและไม่รู้สึก การศึกษาเรื่อง “วัจนกรรมในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติระหว่าง พ.ศ. 2510-2550” (อัจฉราพร ไกรบุตร และ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ, 2559) ที่พบวัจนกรรมประเภทการบอกเล่ามากที่สุด และการศึกษาเรื่อง “หน่วยกรรมในประโยคที่แสดงเจตนาต่าง ๆ จากวรรณกรรมเรื่องเจ้าชายน้อย” (วิภาวี รัตนานุกูล และ จอมขวัญสุทธินนท์, 2561) ที่พบหน่วยกรรมในประโยคบอกให้ทราบมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการสื่อเจตนาของตัวละครในนิทานประเภทอื่น เช่น นิทานชาดก นิทานสุภาษิต และนิทานพื้นบ้าน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการสื่อเจตนาของตัวละครในวรรณกรรมร้อยแก้วประเภทอื่น เช่น เรื่องสั้น นิยาย และนวนิยาย

เอกสารอ้างอิง

- จอมขวัญ สุทจินท์. (2563). เจตนาในการสื่อสารที่สะท้อนผ่านถ้อยคำในสติกเกอร์ไลน์ภาษาไทยที่มีลักษณะเหนือหน่วยเสียงด้านทำนองเสียงที่มีลักษณะทำนองเสียงขึ้น. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*. 3(1), 46-67.
- ชุดชล เอมดิษฐ์. (2557). การใช้วจนกรรมอ้อมของผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานตามสถานภาพทางสังคม. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 14(2), 64-71.
- นวรรณ พันธุมธา. (2559). *ไวยากรณ์ไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ ศรีกุล, จินตนา พุทเมตะ และอัทธา บุญทิพย์. (2555). วิเคราะห์ภาษาในแผ่นพับโฆษณาเครื่องสำอางปีพ.ศ. 2551. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 4(7), 42-56.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2566. จาก <https://dictionary.orst.go.th/>
- รัตนา คชนาท. (2559). *101 อมตะนิทานอีสป (พิมพ์ครั้งที่ 27)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ห้องเรียนจำกัด.
- ราตรี ธีนวารชร, และอนันต์ เหล่าเลิศวรกุล. (2552). ประโยค. ใน วิจิตรน ภาณุพงศ์ และคณะ (บ.ก.), *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3: ชนิดของคำวลี ประโยค และสัมพันธ์สาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทยกระทรวงศึกษาธิการ.
- วิเชียร เกษประทุม. (2542). *นิทานพื้นบ้าน (ฉบับปรับปรุงล่าสุด)*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- วิภาวี รัตนากุล, และจอมขวัญ สุทจินท์. (2561). *หน่วยกรรมในประโยคที่แสดงเจตนาต่าง ๆ จากวรรณกรรมเรื่องเจ้าชายน้อย*. โครงการประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ระดับชาติครั้งที่ 1 “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: พลัฏปัญหาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน Wisdom power for sustainable development” ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. 409-418.

- ศิริโรรัตน์ ศิริเพ็ญ. (2560). *กลวิธีการสื่อความหมายในบทโฆษณาที่อยู่อาศัยทางโทรทัศน์*.
วารสารวจนะ. 5(1), 38-61.
- อัจฉราพร ไครบุตร,และวิไล ศักดิ์กิ่งคำ. (2559). วัจนกรรมในบทเพลงปลุกใจให้รักชาติระหว่าง
พ.ศ. 2510-2550. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 2(2), 61-69.
- Estuaria, A. (2020). *Elements of a Fable*. สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2567. จาก
<https://www.slideshare.net/aprilestuaria/lesson-1-elements-of-a-fable>
- Wahyuni, H. I., Budiman, A., Abidin, R. &Yuliandari, E. T. (2023). Potential of fables
as learning resources for environmental education and Its relevance to
the Merdeka Belajar Curriculum. *Jurnal Pendidikan Indonesia Gemilang*.
3(1), 87-96.